

Sportparticipatie Allochtonen

Inventarisatie
succes- en faalfactoren
sportprojecten in Nederland

Inhoudsopgave

1.	Verenigingen spelen centrale rol bij het integreren van allochtone jeugd	3
2.	Succesfactoren voor het bevorderen van de sportparticipatie van allochtone jeugd	5
2.1	Tips om het aanbod van de vereniging beter te laten aansluiten bij de doelgroep	5
2.2	Bevordering deelname van allochtone jeugd aan sportactiviteiten	6
2.3	Intercultureel organiseren	6
2.4	Verhogen ouderbetrokkenheid	7
2.5	Kaderprobleem oplossen	7
2.6	Communicatie met de doelgroep/leden	7
2.7	Succesfactoren voor een goede locatie	8
2.8	Tips voor een goede PR	8
2.9	Strategie en samenwerking	8
3.	Faal- en risicofactoren voor deelname allochtone jeugd aan sport	10
3.1	Aansluiting bij jeugd	10
3.2	Samenwerking	10
3.3	Kader	10
3.4	Organisatie	11
3.5	Financiën	11
3.6	Clubcultuur	11
3.7	Locatie	11
3.8	Communicatie	11
	Meer informatie	12

1. Verenigingen spelen centrale rol bij het integreren van allochtone jeugd

Sport is niet meer weg te denken uit de steeds veelkleuriger wordende samenleving. De maatschappelijke betekenis van sport wordt steeds meer erkend, waarbij sport meer en meer als middel wordt ingezet. Bijvoorbeeld om achterstandsgroepen bij de maatschappij te betrekken en te voorkomen dat zij (zichzelf) isoleren. Tenslotte ontmoeten mensen van verschillende achtergrond elkaar in sport en is er ruimte voor integratie van mensen in de samenleving. Regels in de sport gelden voor iedereen, ongeacht afkomst, maatschappelijke positie, geloofsovertuiging, taal of cultuur: zaken die 'autochtoon' en 'allochtoon' in het dagelijkse leven nog vaak onderscheiden doen er in de sport niet toe!

De sportdeelname van allochtone jeugd blijft echter achter bij het gemiddelde (70% om 85%). Dit geldt in het bijzonder voor de sportbeoefening in verenigingsverband (53% om 70%). Vooral ondervertegenwoordigd zijn Islamitische en Hindoeïstische meisjes. Ook de vrijwillige inzet van allochtonen in de sport blijft nog achter. (Kamerstuk Meedoen Allochtone Jeugd door Sport 2006-2010)

Het overheidsprogramma Meedoen Allochtone Jeugd Door Sport 2006-2010 (Meedoen) is door de staatssecretaris van het Ministerie van VWS en de minister van Vreemdelingenzaken en Integratie in het leven geroepen om bovengenoemde achterstand in te halen. In dit programma worden de specifieke kenmerken van sport benut voor opvoedings- en integratiedoelen van de allochtone jeugd. Dit gebeurt door het creëren van ontmoetingen tussen allochtone en autochtone jeugd in de sport en het betrekken van hun ouders daarbij. Sportverenigingen nemen een centrale rol in binnen het programma en daarmee ook binnen het integratieproces. Via de 9 deelnemende sportbonden en 11 deelnemende gemeentes worden zij voorzien van de nodige begeleiding en tools.

Om kennis te delen en ervaring uit te wisselen heeft NISB de website www.meedoenallochtonejeugddoorsport.nl in het leven geroepen. Een belangrijk onderdeel van deze website vormt de projectenbank. De Nederlandse Sport Alliantie (NSA) heeft in 2007 en 2008 diverse verenigingen die participeren binnen het overheidsprogramma Meedoen geïnterviewd. Doel van deze interviews is het inventariseren van o.a.:

- de resultaten tot nu toe;
- goedlopende initiatieven;
- mogelijke faalfactoren.

De interviewresultaten zijn verwerkt binnen de projectenbank van Meedoen en de website www.projectenbanksportenbewegen.nl. Zo kunnen verenigingen een kijkje nemen in elkaars keuken en hun

voordeel doen met goedlopende initiatieven van andere verenigingen. Behalve verenigingen die participeren binnen Meedoen zijn in 2007 ook andere succesvolle projecten in beeld gebracht.

In deze uitgave heeft NSA de succes- en faalfactoren voor u alvast in kaart gebracht, zodat u nog sneller en succesvoller aan de slag kunt met integratie van allochtone jongeren binnen uw vereniging. Er is hierbij speciale aandacht voor de benadering van meisjes (en vrouwen) van allochtone afkomst.

2. Succesfactoren voor het bevorderen van de sportparticipatie van allochtone jeugd

Input: projectenbank Sport en bewegen en Meedoen

2.1 Tips om het aanbod van de vereniging beter te laten aansluiten bij de doelgroep en zo laagdrempelig en toegankelijk mogelijk te maken

- sluit aan bij de leefwereld en het imago van de doelgroep;
- zorg voor een enthousiast kader met voldoende kwaliteit;
- laat jongeren zelf activiteiten organiseren zodat ze beter op de behoeften aansluiten;
- stel huiswerkklassen in bij de vereniging;
- laat het Suikerfeest net als Sinterklaas een vast onderdeel zijn van de sociale activiteiten binnen de club;
- stel een aparte competitiedag in i.s.m. de bond voor kinderen die op zaterdag islamlessen volgen;
- creëer aanbod voor ouders; eenmaal binnen kun je ze makkelijker benaderen voor invulling van kaderfuncties;
- creëer aanbod voor de allerkleinsten, bij voorkeur kosteloos (Kangarooclub of Leeuwenkuil), waardoor je ook ouders bereikt en op juiste wijze kinderen laat kennismaken met sport;
- combineer activiteiten met inzet van BVO's of andere rolmodellen;
- wijk af van strikte regels, zoals verplicht douchen, die een drempel kunnen vormen voor deelname binnen sommige culturen;
- houd de activiteit betaalbaar, ook voor de minder bedeelden. Werk bijvoorbeeld samen met Jeugdsportfonds of minimapassen);
- sta open voor ideeën van anderen en andere culturen.

Speciale aandacht voor allochtone vrouwen en meisjes

- stel een vrouwelijk kader aan om meer (allochtone) meiden te werven;
- stel aparte uren voor vrouwen en meisjes in;

- houd zoveel mogelijk rekening met wensen ten aanzien van culturele verschillen (bijv. toestaan van hoofddoekjes, vrouwen/meisjes niet fotograferen etc.).

2.2 Bevordering deelname van allochtone jeugd aan sportactiviteiten

- stel een inspanningsverplichting in;
- geef cadeaus of korting op de contributie;
- maak gebruik van de inzet van rolmodellen en/of topsporters;
- betrek ouders bij de activiteiten;
- bied open trainingen aan;
- voer tussentijdse prestatiemetingen of kleine competities in;
- organiseer de 'Pupil-van-de-weekactie', een actie waarmee je de jeugd beloont voor goed gedrag;
- organiseer een multicultureel familietoernooi om meer leden en kader te werven.

Speciale aandacht voor allochtone vrouwen en meisjes

- regel kinderopvang;
- koppel conditietraining aan activiteit;
- besteed aandacht aan emancipatieaspect (vrouwen en mannen informeren);
- bel deelnemers na als ze niet komen opdagen;
- leg contact met ouders van jonge meiden om erachter te komen welke obstakels er zijn.

2.3 Intercultureel organiseren

- stel binnen de vereniging een allochtoon bestuurslid aan of adviseur van allochtone afkomst;
- zet sleutelfiguren in om de doelgroep te bereiken;
- zorg voor voldoende draagvlak binnen de vereniging voor het project (benoem de voordelen die de komst van de allochtone leden oplevert);

- organiseer een Wereldkinderdag;
- stel een jeugdraad in;
- zorg dat het bestuur openstaat voor andere culturen;
- stel je als vereniging flexibel op ten aanzien van wensen van de doelgroep;
- informeer leden vooraf goed over het project;
- denk in oplossingen in plaats van in problemen.

2.4 Verhogen ouderbetrokkenheid

- stel aanwezigheid van ouders bij wedstrijden verplicht;
- los vervoersproblemen naar uitwedstrijden op door ouders die een auto hebben te verplichten om te rijden;
- wijs ouders op hun inspraakmogelijkheden binnen de club om zo de betrokkenheid te vergroten;
- laat de jeugdcommissie goed contact houden met ouders.

Speciale aandacht voor allochtone vrouwen

- organiseer oudermiddagen op doordeweekse dagen om meer moeders te bereiken;
- stel aparte ouderavonden in voor moeders en voor vaders;
- betrek allochtone vrouwen vroeg in het proces; laat hen zelf meedenken.

2.5 Kaderprobleem oplossen

- stel heldere taak- en functieomschrijvingen op;
- zet alle taken op papier zodat ouders kunnen kiezen wat ze leuk vinden;
- stuur vrijwilligers goede aan;
- 'eis' vrijwilligerswerk van ouders van jeugdleden;
- stimuleer vrijwilligers;
- stel een goede planning op;
- stel een combinatiefunctionaris aan.

2.6 Communicatie met de doelgroep/leden

- zet sleutelfiguren in om de doelgroep te bereiken;
- benader (allochtone) jeugdleden en ouders persoonlijk;
- openheid: communiceer met leden en media over vooroordelen over verschillende culturen;
- stel duidelijke regels op en leef die na;
- organiseer een debat waarbij open gediscussieerd kan worden over eventuele knelpunten;
- vraag leden naar hun mening over het project; maak hen betrokken;
- maak gebruik van het buurtnetwerk voor communicatie;
- informeer ouders over activiteiten via ouderavonden op school;
- mond-tot-mondreclame werkt goed bij ledenwerving (schriftelijke communicatie minder goed);
- onderhoud goede communicatie met scholen uit de omgeving;
- stel een informatieboekje over de club samen voor ouders van jeugdleden;
- communiceer open; leg uit waarom bepaalde regels gehanteerd worden;
- benader elk lid (ook jeugdleden) als een individu.

2.7 Succesfactoren voor een goede locatie

- kies een vertrouwde omgeving;
- midden in de woonwijk (waar veel mensen van allochtone afkomst wonen);
- weinig tot geen andere sportverenigingen in de buurt
- toegankelijk en veilig;
- aanwezigheid van voldoende materiaal/ trainingscapaciteit;
- op verschillende culturen ingerichte locatie (bijv. kantineassortiment, aparte douchecabines etc.).

2.8 Tips voor een goede PR

- ontwerp een spreekbeurttasje met kant-en-klaar promotiemateriaal over de club en de sport;
- organiseer een 'aanbrengactie', waarbij jeugdleden een cadeau (handdoek of sporttas) krijgen als ze een bekende lid laten worden;
- organiseer een vriendjes- en vriendinnetjesdag om meer jeugd te werven;
- organiseer een Wereldkinderdag.

2.9 Strategie en samenwerking

- werk samen met intermediairs;
- creëer een overlegvorm tussen de verschillende samenwerkende partijen;
- werk samen met andere verenigingen of scholen en sluit indien mogelijk een convenant af;
- leid mensen uit eigen wijk op en breng ze terug naar de wijk;
- creëer een groot netwerk van sleutelfiguren;
- werk samen met allochtone zelforganisaties;
- maak gebruik van het gemeentelijk netwerk;
- draag de visie van de vereniging goed uit en communiceer deze aan de leden;
- sluit aan bij goedlopende lokale initiatieven;
- zorg voor een goede samenwerking met de gemeente en sportbond;
- betrek een buitenstaander bij de analyse van de vereniging en laat deze als objectieve gespreksleider fungeren;
- bundel diverse projecten binnen de vereniging waarmee vergelijkbare doelen kunnen worden behaald;
- steek voldoende tijd in het opbouwen van externe relaties.

3. Faal- en risicofactoren voor deelname allochtone jeugd aan sport

Input: projectenbank Sport en Bewegen en Meedoen

3.1 Aansluiting bij jeugd

- niet alle jongeren willen na schooltijd actief sporten;
- jeugd haakt af gezien veranderende interesse;
- het kost veel tijd om exacte wensen en behoeften van jongeren te achterhalen.

3.2 Samenwerking

- ontbreken van goede samenwerkingspartners;
- te veel betrokken partners waardoor het moeilijk is om op één lijn te komen;
- geen bereidheid om structureel samen te werken tussen partners;
- concurrentie van andere takken van sport/ andere verenigingen die bijvoorbeeld ook schoolactiviteiten aanbieden.

3.3 Kader

- onduidelijke taakverdeling;
- incomplete samenstelling van de werkgroep;
- taken komen op schouders van vrijwilligers die ook nog veel andere taken moeten uitvoeren;
- onderschatting van de werkzaamheden;
- kaderleden die overdag beschikbaar zijn, zijn moeilijk te vinden;
- kwaliteit en motivatie van de medewerkers;
- aanwezigheid van projectaanjager;
- verantwoordelijkheid project moet niet op één persoon rusten.

3.4 Organisatie

- succes kan ook leiden tot eigen ondergang (bijv. verliezen van persoonlijke benadering door te grote groei van leden);
- kerntaak of andere problemen binnen de vereniging (bijv. fusieproces) gaan ten koste van het project.

3.5 Financiën

- te weinig financiële middelen om optimale resultaten te bereiken;
- wat gebeurt er met het ledenaantal als er na een gratis beginperiode opeens betaald moet worden?

3.6 Communicatie

- communiceer niet alleen in termen van 'problemen';
- moeizame communicatie met de doelgroep.

3.7 Locatie

- vervoer naar locatie;
- capaciteit van de zaaluren/ beschikbaarheid van badwater;
- beschikbaarheid van materiaal;

3.8 Clubcultuur

- vereniging dient zich voldoende open te stellen voor nieuwe culturen;
- hanteren van een 'gezonde mix' versus zwarte vereniging.

Meer informatie

Meer informatie vindt u op de websites:

- www.meedoenallochtonejeugddoorsport.nl
- www.projectenbanksportenbewegen.nl
- www.NISB.nl

Colofon

Auteur: Inger Quanjel

Bestellen: Downloaden via www.nisb.nl of via info@meedoenallejeugddoorsport.nl